

โครงการ สวนสมุนไพร เถลิงพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๖ เทศบาลเมืองบ้านบึง

๑. หลักการและเหตุผล

จากสถานการณ์ความผันผวนและมีการเปลี่ยนแปลงของโลก (VUCA World) ประกอบกับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - ๑๙) ต่อการดำรงชีวิตของประชาชน และระบบการแพทย์และการสาธารณสุขทั่วโลก ทำให้ทุกประเทศทั่วโลกตระหนักถึงความมั่นคงและความยั่งยืนทางยาซึ่งยาจากสมุนไพร เป็นอีกหนึ่งความหวัง ดังจะเห็นได้จากหลายประเทศเร่งค้นหาและศึกษาวิจัยยาจากผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ ซึ่งประเทศไทยถือว่าเป็นแหล่งกำเนิดของสมุนไพรที่หลากหลาย มีภูมิปัญญาการใช้สมุนไพรเป็นยารักษาโรคมายาวนาน มีนักวิทยาศาสตร์ที่มีความรู้ความสามารถ รวมทั้งมีนโยบายส่งเสริมการพัฒนาจากสมุนไพรเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน เป็นผลให้ประชาชนหันมาดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัวด้วยการบริโภคสมุนไพรมากขึ้น เช่น ฟักทะเลโยจ กระจ่าง เป็นต้น ทำให้สมุนไพรเป็นที่นิยมและมีความต้องการเพิ่มขึ้น แต่การใช้สมุนไพรนั้น หากนำมาใช้ไม่ถูกวิธีหรือไม่เหมาะสมแล้ว จากคุณประโยชน์อาจกลายเป็นโทษได้เช่นเดียวกัน การมีความรู้เกี่ยวกับการใช้สมุนไพรจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง สำหรับพื้นที่ในแต่ละท้องถิ่นนั้น ถือว่ามีความหลากหลายทางระบบนิเวศสูง มีพืชพรรณสมุนไพรนานาพรรณที่สามารถให้ประโยชน์ทางด้านโภชนาการ มีคุณค่าทางอาหาร และสิ่งที่สำคัญยิ่งคือภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวบ้านที่สืบทอดกันมานาน จนกลายเป็นอัตลักษณ์ท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม องค์ความรู้ทางด้านพืชพรรณสมุนไพรดังกล่าวยังขาดการถ่ายทอดให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในชุมชนเท่าที่ควร ทำให้ไม่มีผู้สืบทอดภูมิปัญญาด้านการใช้สมุนไพรท้องถิ่นจากบรรพบุรุษ คนรุ่นหลังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องสมุนไพรชนิดของพืชสมุนไพรสรรพคุณและการใช้ประโยชน์ ทั้งยังขาดการสนับสนุนการอนุรักษ์และการขยายพันธุ์พืชสมุนไพร เนื่องจากสมุนไพรบางชนิดได้มาจากป่าธรรมชาติ แต่ชุมชนมีการบุกรุกมีการตัดไม้ทำลายป่าอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้สมุนไพรในชุมชนลดน้อยลง บางชนิดสูญหายไป หรืออาจหาได้ยากขึ้นกระทรวงมหาดไทยเล็งเห็นถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ และการใช้สมุนไพรไทยและสมุนไพรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ รวมถึงการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย จึงได้ดำเนินโครงการ ๑ อปท. ๑ สวนสมุนไพร เถลิงพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๖ เพื่อร่วมแสดงความจงรักภักดีและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ที่ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจนานัปการตลอดจนเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแหล่งเรียนรู้สวนสมุนไพร ให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในชุมชนได้เห็นคุณค่าของสมุนไพรที่มีอยู่ในชุมชน รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อการรักษาสุขภาพ การอนุรักษ์และการใช้สมุนไพรท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ โดยน้อมนำ "หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" ที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานไว้ มาปรับใช้ นอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เป้าหมายที่ ๒ ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการและส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน

เทศบาลเมืองบ้านบึง เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เห็นถึงความสำคัญ อนุรักษ์และการใช้สมุนไพรไทยและสมุนไพรท้องถิ่นจึงได้จัดทำโครงการสวนสมุนไพรเถลิงพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๖ เทศบาลเมืองบ้านบึง เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้ของเด็ก เยาวชน และประชาชน และเพื่อการใช้สมุนไพรให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชนต่อไปในอนาคต

(โครงการ สวนสมุนไพร เฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๖ เทศบาลเมืองบ้านบึง)

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อแสดงออกถึงความจงรักภักดี และเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๖

๒.๒ เพื่อส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นเกี่ยวกับชนิดของพืชพรรณ
สมุนไพร สรรพคุณ และการใช้ประโยชน์

๒.๓ เพื่อส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในชุมชน มีความรู้เรื่องพืชพรรณสมุนไพรไทย
และสมุนไพรในท้องถิ่น รู้จักการนำสมุนไพรไปใช้ประโยชน์ และการอนุรักษ์พืชพรรณสมุนไพร

๓. กลุ่มเป้าหมาย

เป็นแหล่งเรียนรู้ ของท้องถิ่นเปิดโอกาสให้สถานศึกษาและหน่วยงานต่างๆ เข้ามาเรียนรู้ ศึกษา
ด้านสมุนไพร

๔. วิธีดำเนินการ

กิจกรรมที่ ๑ “สวนสมุนไพรท้องถิ่นเรา” (เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖)

๑. กำหนดผู้รับผิดชอบการดำเนินโครงการ ๑ อปท. ๑ สวนสมุนไพร เฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม
พ.ศ. ๒๕๖๖ รวมทั้งหน่วยงาน/ผู้ที่เกี่ยวข้อง
๒. วางแผนการดำเนินโครงการกำหนดขอบเขตพื้นที่สวนสมุนไพร โดยใช้พื้นที่ของศูนย์
กีฬาตำบลบ้านบึง(หนองโคลน) ซึ่งเหมาะสมกับการเพาะปลูกพืชพรรณสมุนไพรและมีสิ่ง
อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานดูแลพืชพรรณสมุนไพร
๓. สำรวจ และรวบรวมข้อมูลพืชพรรณสมุนไพรไทยและสมุนไพรในท้องถิ่น รวมทั้ง
ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้พืชพรรณสมุนไพรในพื้นที่
เพื่อปลูกในสวนสมุนไพร

กิจกรรมที่ ๒ “ปลูกปกรักษ์สมุนไพร” (เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖)

๑. เตรียมพันธุ์สมุนไพรและพื้นที่สวนสมุนไพรเพื่อเพาะปลูกพืชพรรณสมุนไพร
๒. ปลูกพืชพรรณสมุนไพรในสวนสมุนไพรที่กำหนดไว้ โดยปลูกพืชพรรณสมุนไพรที่
หลากหลายชนิด ตามความเหมาะสม

กิจกรรมที่ ๓ “สวนสมุนไพรท้องถิ่น ทรงคุณค่า” (มิถุนายน – กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖)

๑. ศึกษาข้อมูลด้านชีววิทยา กายภาพ โภชนาการ สรรพคุณ การนำไปใช้ประโยชน์
๒. จัดทำป้ายชื่อสมุนไพรแต่ละชนิด พร้อมสรรพคุณการใช้สมุนไพร
๓. จัดการพื้นที่สวนสมุนไพรที่กำหนดไว้ดูแลบำรุงรักษาเป็นการอนุรักษ์ และเป็นแหล่งเรียนรู้
การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กิจกรรมที่ ๔ “อนุรักษ์สมุนไพรท้องถิ่น” (สิงหาคม – ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖)

๑. ส่งเสริมสนับสนุน สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พืชพรรณสมุนไพร ให้เด็ก เยาวชนและ
ประชาชนในชุมชน เห็นความสำคัญและประโยชน์ของพืชพรรณสมุนไพรในท้องถิ่น
รู้จักหวงแหน รู้จักการนำสมุนไพรไปใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

(โครงการ สอนสมุนไพร เติมน้ำพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๖ เทศบาลเมืองบ้านบึง)

๒. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินโครงการ สอนสมุนไพร เติมน้ำพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม
พ.ศ. ๒๕๖๖ เทศบาลเมืองบ้านบึง ไปยังช่องทางต่าง ๆ เพื่อสร้างการรับรู้ไปสู่ประชาชนให้
กว้างขวางยิ่งขึ้น รวมทั้งเสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้ ในแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นทางเว็บไซต์ของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) โดยติดแฮชแท็ก ๑ อปท.
๑ สอนสมุนไพร (#๑อปท.๑ สอนสมุนไพร) และแฮชแท็กสวนสมุนไพรรักษถิ่น
(#สวนสมุนไพรรักษถิ่น)

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนพฤษภาคม - เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

กิจกรรมที่ ๑ "สมุนไพรท้องถิ่นเรา" ภายในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

กิจกรรมที่ ๒ "ปลูกปักษ์สมุนไพร" ภายในเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖

กิจกรรมที่ ๓ "สวนสมุนไพรท้องถิ่น ทรงคุณค่า" ภายในเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

กิจกรรมที่ ๔ "อนุรักษ์สมุนไพรท้องถิ่น" ภายในเดือนสิงหาคม - ตุลาคม ๒๕๖๖

๖. สถานที่ดำเนินการ

ศูนย์กีฬาตำบลบ้านบึง (หนองโคลน) และภายในสนามกีฬาในสังกัด

๗. งบประมาณดำเนินการ

งบประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท

๘. ผู้รับผิดชอบโครงการ

กองการศึกษา เทศบาลเมืองบ้านบึง

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๙.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เด็ก เยาวชน และประชาชนในชุมชน ได้ร่วมกิจกรรมเพื่อแสดงออก
ถึงความจงรักภักดีและเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา
๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

๙.๒ เทศบาลเมืองบ้านบึงมีแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นเกี่ยวกับชนิดของพืชพรรณสมุนไพรสรรพคุณ และการ
ใช้ประโยชน์

๙.๓ เด็ก เยาวชน และประชาชนในชุมชน มีความรู้เรื่องพืชพรรณสมุนไพรไทยและสมุนไพรในท้องถิ่น
รู้จักการนำสมุนไพรไปใช้ประโยชน์ และการอนุรักษ์พืชพรรณสมุนไพร

ลงชื่อ.....ผู้เขียนโครงการ

(นายสุริยา ดอนคุณศรี)

ผู้ช่วยสันทนากการ

ลงชื่อ.....ผู้เสนอโครงการ

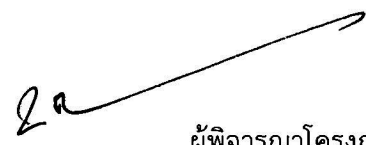
(นางเบญจวรรณ นิกรพิพัฒน์)

หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา

/ลงชื่อ....

(โครงการ สวนสมุนไพร เฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๖ เทศบาลเมืองบ้านบึง)

ลงชื่อ.....
(นางสาวอุทัย แสงบุญ)
ผู้อำนวยการกองการศึกษา

ลงชื่อ.....
(นางสาวทิพวรรณ กุศล)
รองปลัดเทศบาล ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดเทศบาลเมืองบ้านบึง

ลงชื่อ.....
(นายสิทธิศักดิ์ เกียรติสุยานนท์)
รองนายกเทศมนตรีเมืองบ้านบึง

ลงชื่อ.....
(นายสุรสิทธิ์ กังวลกิจ)
นายกเทศมนตรีเมืองบ้านบึง

แนวทางการดำเนินโครงการ สวนสมุนไพร เฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ เทศบาลเมืองบ้านบึง

๑. วัตถุประสงค์

- ๑.๑ เพื่อแสดงออกถึงความจงรักภักดี และเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖
- ๑.๒ เพื่อส่งเสริมให้เทศบาลเมืองบ้านบึงมีแหล่งเรียนรู้ประจำท้องถิ่นเกี่ยวกับชนิดของพืชสมุนไพร วัสดุรพคุณ และการใช้ประโยชน์
- ๑.๓ เพื่อส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนมีความรู้เรื่องพืชพรรณสมุนไพรไทยและสมุนไพรในท้องถิ่น รู้จักการนำสมุนไพรไปใช้ประโยชน์ และการอนุรักษ์พืชพรรณสมุนไพร

๒. ระยะเวลาดำเนินการ (เดือนพฤษภาคม – ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖)

กิจกรรม	ระยะเวลาในการดำเนินงาน						ผู้รับผิดชอบ
	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	
กิจกรรมที่ ๑. สวนสมุนไพรท้องถิ่นเรา							
๑. กำหนดผู้รับผิดชอบ การดำเนินโครงการ ๑ อปท. ๑ สวนสมุนไพร เฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๖ และวางแผนดำเนินโครงการ	↔						กองการศึกษา
๒. กำหนดขอบเขตพื้นที่สวนสมุนไพร โดยใช้พื้นที่สนามกีฬาหนองโคลน วางแผนการดำเนินงาน	↔						กองการศึกษา กองช่าง
๓. สืบค้นและรวบรวมข้อมูลพืชพรรณสมุนไพรไทยและสมุนไพรท้องถิ่นในพื้นที่	↔						กองการศึกษา กองช่าง
กิจกรรมที่ ๒. ปลูกปักษีสมุนไพร							
๑. เตรียมพื้นที่สวนสมุนไพรเพื่อเพาะปลูกพืชพรรณสมุนไพร		↔					กองการศึกษา กองช่าง
๒. ปลูกพืชพรรณสมุนไพรหลากหลายชนิดในสวนสมุนไพรที่กำหนดไว้ โดยเชิญคณะผู้บริหารและพนักงานเทศบาลร่วมกิจกรรมปลูกพืชสมุนไพร		↔					กองการศึกษา กองช่าง

กิจกรรม	ระยะเวลาในการดำเนินงาน						ผู้รับผิดชอบ
	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	
กิจกรรมที่ ๓. สวนสมุนไพรท้องถิ่น ทรงคุณค่า							
๑. ศึกษาข้อมูลด้านชีววิทยากายภาพ โครงการสวนสมุนไพรและ การนำไปใช้ ประโยชน์			←→				กองการศึกษา
๒. จัดทำป้ายพืชสมุนไพรแต่ละชนิด พร้อมสรรพคุณการใช้พืชสมุนไพร			←→				กองการศึกษา
๓. ดูแลบำรุงรักษา เป็นการอนุรักษ์และ เป็นแหล่งเรียนรู้ การใช้ประโยชน์จาก สมุนไพรอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ผู้รับผิดชอบหลัก (กองการศึกษาร่วมกับกองช่าง)			←→				กองช่าง กองการศึกษา
กิจกรรมที่ ๔. อนุรักษ์สมุนไพรท้องถิ่น							
๑. ส่งเสริมสนับสนุน สร้างจิตสำนึกในการ อนุรักษ์พืชพรรณสมุนไพร ให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในชุมชนเห็นความสำคัญ และประโยชน์ของพืชพรรณสมุนไพรไทย และสมุนไพรท้องถิ่น รู้จักหวงแหน รู้จัก การนำสมุนไพรไปใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน				←→			กองการศึกษา กองยุทธศาสตร์
๒. เผยแพร่ ประชาชนเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องใน โอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๖ เทศบาลเมืองบ้านบึง เพื่อสร้างการรับรู้ไปสู่ประชาชนและ หน่วยงานต่าง รวมทั้งเสริมสร้างให้เกิด การเรียนรู้ เป็นแหล่งเรียนรู้ทางท้องถิ่น ต่อไป				←→			กองยุทธศาสตร์ กองการศึกษา